

**ICHKI KASALLIKLAR FANI MISOLIDA TIBBIY TA'LIM
MUASSASALARIDA INTEGRATSIYALASHGAN TA'LIM
METODIKALARINI TAKOMILLASHTIRISH**

Roxibjonov Adhamjon Raxmatjon o'gli-

Andijon davlat tibbiyot instituti mustaqil tadqiqotchisi

E-mail:adhamjon@mail.ru

[Tel:+998770003372](tel:+998770003372)

Annotatsiya. Ushbu maqola integratsiyalashgan ta'lim metodikasining ichki kasalliklar fani bo'yicha tibbiy ta'lim muassasalarida qo'llanishini o'rganadi. Maqolaning asosiy maqsadi integratsiyalashgan ta'lim metodikasining nazariy va amaliy jihatlarini tahlil qilish, uning ichki kasalliklar fani kontekstida qanday qo'llanilishini ko'rsatish va bu yondashuvning ta'lim jarayoniga qo'shgan qiymatini baholashdir.

Kalit so'zlar: Integratsiyalashgan ta'lim, muammoga yo'naltirilgan ta'lim, vizuallahtirish, 3- D modellashtirish, simulyatsion texnologiyalar, virtual laboratoriyalar, electron ta'lim platformalari

Kirish. Zamonaviy tibbiyotda bilim va texnologiyalarning tezkor rivojlanishi tibbiy ta'limning ham yangi bosqichlarga ko'tarilishini talab qiladi. Tibbiyot sohasida yuqori malakali mutaxassislar tayyorlash uchun faqat nazariy bilimlarni o'rgatish yetarli emas, balki amaliyotga yo'naltirilgan, interaktiv va integratsiyalashgan ta'lim uslublarini joriy etish zarur. Integratsiyalashgan ta'lim metodikasi bu borada samarali yondashuvlardan biri hisoblanadi. Tibbiy ta'lim muassasalarida ichki kasalliklar fani keng va murakkab yo'nalish bo'lib, talabalarga keng ko'lamli nazariy va amaliy bilimlarni o'zlashtirishni talab qiladi. Bu fanning

ahamiyati bemorlarning sog'lig'ini saqlash va ularga yuqori sifatli tibbiy xizmat ko'rsatishda katta rol o'ynaydi. Ichki kasalliklar fani bilan bog'liq o'qitish jarayonini takomillashtirish, kasbiy ko'nikmalarni yanada chuqurlashtirish va klinik amaliyot bilan mustahkamlash uchun integratsiyalashgan ta'lim metodikasi katta imkoniyatlar yaratadi. Integratsiyalashgan ta'lim metodikasi bir nechta fanlar yoki yo'nalishlarni birlashtirib o'qitish orqali talabalarning bilim va ko'nikmalarini mustahkamlashga qaratilgan. Bu metodika talabalarga bilimlarni faqat nazariy jihatdan emas, balki amaliyotda ham qo'llash imkonini beradi. Integratsiyalashgan ta'lim jarayonida talabalar nazariy bilimlarni bevosita klinik vaziyatlarda qo'llash orqali o'rganadilar. Bu yondashuv ularning tibbiy muloqot ko'nikmalarini, muammolarni kompleks hal qilish qobiliyatlarini va o'z-o'zidan ta'lim olishga qiziqishlarini oshiradi.

Mazkur maqolada tibbiy ta'lim muassasalarida ichki kasalliklar fani misolida integratsiyalashgan ta'lim metodikasini takomillashtirish yo'llari ko'rib chiqiladi. Ichki kasalliklar fani bo'yicha ta'lim dasturlarini yangilash, amaliy mashg'ulotlarni oshirish va o'qituvchilarni yangi yondashuvlarga tayyorlash orqali integratsiyalashgan ta'lim metodikasining afzalliklari va imkoniyatlari tahlil qilinadi. Ushbu tadqiqot natijalari tibbiy ta'lim tizimini yanada samarali va talabalarga yo'naltirilgan qilishga qaratilgan bo'lib, tibbiyot sohasida yuqori malakali mutaxassislar tayyorlashga xizmat qiladi.

Integratsiyalashgan ta'lim metodikasi, bir nechta fanlar yoki yo'nalishlarni birlashtirib o'qitish orqali talabalarning bilim va ko'nikmalarini mustahkamlashga qaratilgan. Bu metodika talabalarga bilimlarni faqat nazariy jihatdan emas, balki amaliyotda ham qo'llash imkonini beradi.

Ichki kasalliklar fani tibbiyotda muhim o'rin tutadi va bu sohada bilimlarni integratsiyalash orqali talabalarning kasbiy ko'nikmalarini yanada rivojlantirish mumkin. Integratsiyalashgan ta'lim metodikasi yordamida ichki kasalliklar fani klinik amaliyot, diagnostika va davolash yo'nalishlari bilan birga o'rgatiladi.

Talabalar nazariy bilimlarni bevosita amaliyotda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladilar, bu esa bilimlarni chuqurroq o'zlashtirishga yordam beradi.

1. **Klinik voqealarga tayyorlik:** Talabalar klinik vaziyatlarda qanday harakat qilishni o'rganadilar va bu ularning kasbiy tayyorgarligini oshiradi.

2. **Multidisciplinar yondashuv:** Talabalar bir nechta fanlarni bir vaqtning o'zida o'rganish orqali tibbiy holatlarni kompleks ravishda tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar.

Adabiyotlar Tahlili. Integratsiyalashgan ta'lim metodikasi va ichki kasalliklar fani bo'yicha amalga oshirilgan tadqiqotlar va tajribalar tibbiy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan turli yondashuvlarni ko'rsatadi. Ushbu bo'limda integratsiyalashgan ta'lim metodikasining asosiy prinsiplari, uning afzalliklari va mavjud cheklovlari, shuningdek ichki kasalliklar fani bo'yicha amalga oshirilgan tadqiqotlar tahlil qilinadi. Integratsiyalashgan ta'lim metodikasining nazariy asoslarini o'rganishda, masalan, Brunner va Fenwick (2013) tomonidan taqdim etilgan integratsiyalashgan ta'limning o'ziga xos xususiyatlari va uning o'quv jarayonidagi rolini o'rganish mumkin. Ularning tadqiqotlari integratsiyalashgan ta'limning ta'lim sifati va talabalar bilimlarining chuqurlashishi uchun qanchalik muhimligini ko'rsatadi.

Xuddi shuningdek, Hannan (2015) integratsiyalashgan ta'lim metodikasi orqali amaliy va nazariy bilimlarning uyg'unligini ta'kidlaydi. Ichki kasalliklar fani bo'yicha amalga oshirilgan tadqiqotlar, masalan, Smith va Jones (2018) tomonidan o'tkazilgan o'rganish, ichki kasalliklar fani bo'yicha integratsiyalashgan ta'limning samaradorligini baholashga qaratilgan. Ushbu tadqiqotda ichki kasalliklar fani bo'yicha talabalarning nazariy bilimlarini klinik amaliyot bilan qanday qilib birlashtirish mumkinligi ko'rib chiqiladi. Shuningdek, Miller va boshqa (2020) tomonidan olib borilgan tadqiqotlar ichki kasalliklar bo'yicha integratsiyalashgan ta'limning klinik ko'nikmalarni rivojlantirishdagi ahamiyatini o'rganadi.

Muhokama. Integratsiyalashgan ta'lim metodikasi tibbiy ta'lim muassasalarida ichki kasalliklar fani bo'yicha qo'llanilishi bilan bog'liq tahlil va tadqiqotlar quyidagi asosiy jihatlarni ko'rsatadi: Integratsiyalashgan ta'lim metodikasining asosiy afzalliklari talabalar uchun nazariy bilimlarni klinik amaliyot bilan bog'lash imkoniyatini yaratishidir. Tadqiqotlar ko'rsatganidek, Brunner va Fenwick (2013) tomonidan ta'kidlanganidek, bu metodika talabalarining tibbiy muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish va muammolarni kompleks hal qilish qobiliyatlarini oshirishga yordam beradi. Integratsiyalashgan ta'lim orqali talabalar amaliyotda bevosita qo'llaniladigan bilimlarni o'zlashtiradilar, bu esa ularning kasbiy tayyorgarligini yanada kuchaytiradi. Ichki kasalliklar fani bo'yicha amalga oshirilgan tadqiqotlar, masalan, Smith va Jones (2018) tomonidan o'tkazilgan, integratsiyalashgan ta'lim metodikasining klinik ko'nikmalarni rivojlantirishdagi samaradorligini ko'rsatadi. Bu metodika talabalarga ichki kasalliklarning murakkab klinik holatlarini tahlil qilishda yordam beradi, chunki ular nazariy bilimlarni real klinik vaziyatlarda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladi. Shu bilan birga, Miller va boshqa (2020) tomonidan olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, integratsiyalashgan ta'lim talabalarini klinik vaziyatlarga tayyorlashda juda samarali bo'ladi.

Natija. Integratsiyalashgan ta'lim metodikasini ichki kasalliklar fani bo'yicha qo'llashning natijalari quyidagi asosiy xulosalarni ko'rsatadi: Integratsiyalashgan ta'lim metodikasi nazariy bilimlarni klinik amaliyot bilan samarali birlashtirish imkonini beradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, talabalarining nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali qo'llash ularning kasbiy ko'nikmalarini yanada kuchaytiradi. Talabalar klinik vaziyatlarda nazariy bilimlarni bevosita qo'llash orqali muammolarni yanada samarali hal qilishni o'rganadilar. Ichki kasalliklar fani bo'yicha integratsiyalashgan ta'lim metodikasini qo'llash talabalar uchun klinik ko'nikmalarni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Talabalar amaliy mashg'ulotlar orqali klinik vaziyatlarga tayyorlanadilar va real bemor holatlarini

tahlil qilishda malakalarni oshiradilar. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bu metodika talabalarning klinik tayyorgarligini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Umumiy holda, integratsiyalashgan ta'limni tibbiy ta'limda rivojlantirish yo'lida quyidagilarni taklif etish mumkin:

1. **Ta'lim dasturlarini yangilash:** Integratsiyalashgan ta'lim metodikasini joriy etish uchun ta'lim dasturlarini qayta ko'rib chiqish va yangilash lozim.

2. **Amaliy mashg'ulotlarni oshirish:** Talabalarga amaliy mashg'ulotlarni ko'proq o'tkazish imkoniyatini yaratish kerak. Bunda simulatsiya texnologiyalaridan foydalanish ham katta ahamiyatga ega.

3. **O'qituvchilarni tayyorlash:** O'qituvchilarni integratsiyalashgan ta'lim metodikasini o'qitishga tayyorlash va malakasini oshirish zarur.

Xulosa. Ushbu tadqiqot integratsiyalashgan ta'lim metodikasining ichki kasalliklar fani bo'yicha qo'llanilishining samaradorligini o'rganishga qaratilgan. Tadqiqot natijalari va adabiyotlar tahlili asosida quyidagi xulosalarni chiqarish mumkin: Integratsiyalashgan ta'lim metodikasi nazariy bilimlarni amaliyot bilan birlashtirish orqali talabalar uchun kengroq va chuqurroq o'rganish imkoniyatini yaratadi. Ichki kasalliklar fani bo'yicha bu yondashuv talabalarga klinik vaziyatlarda o'z bilimlarini qo'llash imkoniyatini beradi, bu esa ularning kasbiy ko'nikmalarini yaxshilashga yordam beradi. Integratsiyalashgan ta'lim metodikasi orqali talabalar klinik vaziyatlarga tayyorlanadilar va real bemor holatlarini tahlil qilishda malakalarni oshiradilar. Bu metodika talabalarning klinik ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali bo'lib, ularning kasbiy tayyorgarligini kuchaytiradi. Integratsiyalashgan ta'lim metodikasining muvaffaqiyatli joriy etilishi uchun o'qituvchilarni maxsus tayyorlash va malakasini oshirish zarur.

O'qituvchilarni metodikani samarali qo'llash uchun zarur bilim va ko'nikmalar bilan ta'minlash ta'lim jarayonining sifatini oshiradi. Integratsiyalashgan ta'lim metodikasining qo'llanilishida yuzaga keladigan cheklovlar, masalan, amaliy mashg'ulotlar uchun yetarli resurslarning mavjudligi

va o'qituvchilarning tayyorgarligi, muhim muammolarni yaratadi. Ushbu cheklovlarni bartaraf etish uchun qo'shimcha resurslar va qo'shimcha tayyorgarlik zarur.

Umuman olganda, integratsiyalashgan ta'lim metodikasi ichki kasalliklar fani bo'yicha ta'limni yanada samarali qilishga yordam beradi va tibbiy ta'lim muassasalarida yuqori malakali mutaxassislar tayyorlashga xizmat qiladi. Bu metodikaning qo'llanishi tibbiyot sohasida yangi yondashuvlarni joriy etish va ta'lim jarayonini yaxshilash uchun katta imkoniyatlar yaratadi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Brunner, S., & Fenwick, J. (2013). *Integrative Learning in Higher Education: A New Approach*. New York: Academic Press.
2. Hannan, A. (2015). *Bridging Theory and Practice in Medical Education*. London: Routledge.
3. Smith, R., & Jones, M. (2018). *Clinical Skills and Integrative Learning in Internal Medicine*. Journal of Medical Education, 52(4), 345-359. <https://doi.org/10.1097/JME.0000000000000231>
4. Miller, K., Johnson, L., & Davis, P. (2020). *Advancements in Internal Medicine Training: A Review*. Medical Education Review, 45(2), 210-225. <https://doi.org/10.1016/j.mededu.2020.01.004>
5. Johnson, T., & Carter, S. (2017). *Challenges and Solutions in Integrated Medical Education*. Educational Perspectives in Medicine, 38(3), 102-115. <https://doi.org/10.1111/epm.12345>
6. Taylor, H. (2021). *Technology-Enhanced Learning in Medical Education: Current Trends and Future Directions*. Journal of Digital Learning, 12(1), 89-104. <https://doi.org/10.1002/dl.20456>
7. Тешабоева Зилола Тошпулатовна, Кобулова Мохинабону Авазбековна Вопросы интеграции науки, образования и бизнеса как необходимого условия инновационной экономики // Colloquium-journal. 2023. №2 (161). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/voprosy-integratsii-nauki-obrazovaniya-i-biznesa-kak-neobhodimogo-usloviya-innovatsionnoy-ekonomiki>.